

Perusterveydenhuollon ja aikuissosiaalityön yhteistyö Espoossa

5.5.2021

Käytännön esimerkki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integraatiosta

Sosiaaliohjaaja Sari Alho, aikuissosiaalityö Espoo

Toiminnan kuvaus 1/2

Espoon aikuissosiaalityön ja perusterveydenhuollon terveysasemayhteistyö alkoi syksyllä 2017. Toiminta on käytännössä sitä, että terveydenhuollon henkilökunta voi varata potilailleen ajan sosiaaliohjaajalle. Vastaanotto on Espoon viidellä suurimmalla terveysasemalla kullakin noin kahden viikon välein.

Jos perusterveydenhuollon vastaanoton aikana tulee esiin potilaan erilaisia sosiaalisia ongelmia, ajan voi varata sosiaaliohjaajalle vastaanoton aikana yhdessä potilaan kanssa.

Sosiaaliohjaajan tapaaminen perusterveydenhuollossa on pääsääntöisesti kertaluonteinen, jonka aikana arvioidaan asiakkaan tilannetta.

Asiakas voidaan tarvittaessa ohjata erilaisiin palveluihin, joissa mahdollinen työskentely jatkuu.

Toiminnan kuvaus 2/2

Sosiaaliohjaaja kertoo lähettäneelle työntekijälle tapaamisen pääkohdat ja tarvittaessa on yhteydessä lähettäneeseen työntekijään asiakkaan luvalla esimerkiksi lisätietojen saamiseksi tai pyytämiseksi.

Vastaanoton lisäksi:

- Lääkäreillä ja hoitajilla mahdollisuus konsultoida puhelimitse tai sähköpostilla sosiaaliohjaajaa virka-aikana.
- Sosiaaliohjaaja osallistuu lääkäreiden/hoitajien tiimikokouksiin kaksi kertaa vuodessa kaikilla terveysasemilla.

Tilastoja 1/2

Tilastoitu vuoden 2018 alusta lähtien.

Vuosina 2018-2020:

- Vastaanottokertoja terveysasemilla 198 kpl
- Asiakasohjauksia 363 kpl, joista toteutunut 80 %

- Asiakkaista noin 30 %:lla ei ole ollut aiempaa asiointia aikuissosiaalityössä, 25 %:lla sosiaalihuoltolain (shl) mukainen sosiaalihuollon asiakkuus
- Noin 15 %:ssa tapaamisia sosiaaliohjaaja tehnyt sosiaalihuoltolain mukaisen ilmoituksen (aikuissosiaalityö, perhesosiaalityö, vammaispalvelut, vanhusten palvelut jne).

Tilastoja 2/2

- Yksinasuvia noin 60 %, vieraskielisiä noin 20 %, lapsiperheitä noin 25 %.
- Suurin ikäryhmä on 30-64-vuotiaat, noin 80 %.
- Tapaamisella pääaihe ollut
 - Erilaiset palvelut noin 30 % (eri sosiaalihuollon tahot, kaupungin palvelut)
 - Työllistyminen, kuntoutus, koulutus noin 17 %
 - Toimeentulotuki (Kela) noin 17 %
 - Muut etuudet noin 17 % (täydentävä toimeentulotuki, asumistuki, vammaistuet)
 - Velkaantuminen, vuokravelka noin 11 %

Haasteita

- Espoossa on eri asiakasjärjestelmät terveyden- ja sosiaalihuollossa. Tietojen katsomiseen tarvitaan aina asiakkaan henkilökohtainen lupa.
 - Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (17 §) antaa mahdollisuuden luovuttaa tietoja tietyin edellytyksin.
 - Sosiaalihuollon asiakkuutta ei ole lähettävällä työntekijällä tiedossa. Tämä aiheuttaa toisinaan päällekkäistä työtä, jos asiakkaaseen on jo oltu yhteydessä aikuissosiaalityöstä.
 - Tietoja vaihdetaan salatulla sähköpostilla. Molemmat kirjaavat tiedot omiin järjestelmiinsä.
- Henkilökunnan (lääkärit ja sosiaalityöntekijät) vaihtuvuus vaikeuttaa asiakkaan tilanteen seuraamista, tiedon jakamista ja pitkäjänteistä työskentelyä.
- Henkilökunnan vaihtuvuus vaatii säännöllistä toiminnasta tiedottamista ja jatkuvaa uusien työntekijöiden perehdyttämistä.

Hyödyt ja onnistumiset 1/2

- Toiminta on vakiintunut ja vastaanottoja on ollut kaikilla terveysasemilla.
- Asiakkaiden on helppo tulla paikalle tuttuun paikkaan (oma terveysasema).
- Tavoitetaan myös ne asiakkaat, jotka eivät ole koskaan sosiaalihuollon palveluja käyttäneet. Näin tilanne ei ehdi kriisiytyä ja asiakkaat saavat heille kuuluvista palveluista tietoa.
- Mahdolliset kesken jääneet asiat selkiävät nopeasti, esimerkiksi ohjaus oikealle henkilölle, oikeaan paikkaan ja oikeaan palveluun.
- Tieto Espoon kaupungin ja kolmannen sektorin palveluista annetaan henkilökohtaisesti ja varmistetaan asiakkaan ymmärrys (erityisesti vieraskieliset).

Hyödyt ja onnistumiset 2/2

- Etuusjärjestelmän selventäminen asiakkaalle.
- Mahdollisuus ottaa yhteyttä asiakkaan kanssa Kelaan. Sosiaaliohjaaja voi katsoa asiakkaan Kelan etuustiedot.
- Toimiva yhteistyö lähettäneiden lääkäreiden ja hoitajien kanssa, asiakkaan kokonaistilanne otetaan huomioon.
- Puhelinkonsultaatio terveydenhuollon henkilökunnalle on nopea tapa antaa myös asiakaskohtaista neuvontaa.

Toiminnan jatko ja kehittäminen

- Terveysthuollolle suunnatun kyselyn vastauksien mukaan toiminnan halutaan jatkuvan, koska toiminnasta on koettu olevan hyötyä.
- Yhteistyötä suunnitellaan muun muassa neljä kertaa vuodessa terveydenhuollon ja aikuissosiaalityön yhteisessä kehittämissyöhmässä.
- Otso-hankkeeseen (THL/Sosiaalihuollon kehittämissuohjelma) osallistuvat Espoo, Karviainen kuntayhtymä, Raasepori ja Lohja. Yhteisenä kehittämisteemana on sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistyö ja kehittäminen osana tulevaisuuden sote -keskusta.

Kiitos!

Sosiaaliohjaaja Sari Alho
Espoon aikuissosiaalityö/sosiaalinen kuntoutus
sari.alho@espoo.fi
Puh. 040 5082373

Kysymykset myös:
Aikuissosiaalityön päällikkö Pasi Sipola
pasi.sipola@espoo.fi